

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

2472

Na temelju članka 17. stavka 3. Zakona o veterinarstvu (»Narodne novine«, broj 41/07) ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja donosi

PRAVILNIK

O SMJERNICAMA ZA PROGRAME NADZIRANJA ZDRAVLJA ŽIVOTINJA TEMELJENIH NA PROCJENI RIZIKA^[1]

Članak 1.

Pravilnikom se preuzimaju smjernice koje treba uzeti u obzir pri izradi programa nadziranja zdravlja životinja temeljenih na procjeni rizika, kako je predviđeno u članku 10. stavku 1. Pravilnika o uvjetima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te sprječavanju i suzbijanju određenih bolesti akvatičnih životinja (»Narodne novine« broj 42/08, 36/10)^[2], navedene su u Dodatku ovoga Pravilnika.

Članak 2.

Za potrebe ovog Pravilnika primjenjuju se pojmovi propisani člankom 3. i člankom 54. Pravilnika o uvjetima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te sprječavanju i suzbijanju određenih bolesti akvatičnih životinja (»Narodne novine«, broj 42/08, 36/10)²

Članak 3.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-02/10-01/107

Urbroj: 525-06-1-0244/10-3

Zagreb, 8. lipnja 2010.

MINISTAR
Petar
Čobanković, v. r.

DODATAK

SMJERNICE KOJE TREBA UZETI U OBZIR PRI IZRADI PROGRAMA NADZIRANJA ZDRAVLJA ŽIVOTINJA TEMELJENIH NA PROCJENI RIZIKA PREDVIĐENIH U ČLANKU 10. STAVKU 1. PRAVILNIKA O

UVJETIMA ZDRAVLJA ŽIVOTINJA KOJI SE PRIMJENJUJU NA ŽIVOTINJE AKVAKULTURE I NJIHOVE PROIZVODE TE SPRJEČAVANJU I SUZBIJANJU ODREĐENIH BOLESTI AKVATIČNIH ŽIVOTINJA²

1. Svrha smjernica

Svrha je osigurati smjernice za izradu programa nadziranja zdravlja životinja temeljenih na procjeni rizika, kako je predviđeno u članku 10. stavku 1. Pravilnika o uvjetima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te sprječavanju i suzbijanju određenih bolesti akvatičnih životinja (»Narodne novine« broj 42/08, 36/10)² (programi nadziranja zdravlja životinja temeljenih na procjeni rizika).

2. Sadržaj pregleda

2.1. PROVJERA EVIDENCIJA I KLINIČKI PREGLED

Svaki inspekcijski pregled uzgajališta ili područja za uzgoj mekušaca mora uključivati provjeru evidencija iz članka 8. Pravilnika o uvjetima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te sprječavanju i suzbijanju određenih bolesti akvatičnih životinja² pri čemu posebnu pažnju treba obratiti na vođenje evidencije o uginućima kako bi se omogućila procjena rezultata zdravstvenog statusa uzgajališta ili područja za uzgoj mekušaca.

Potrebno je pregledati reprezentativni uzorak iz svake epidemiološke jedinice.

Kad je moguće treba klinički pregledati reprezentativni uzorak svježe uginulih životinja ili avitalnih životinja akvakulture, a u svrhu otkrivanja većih patoloških promjena. Takav pregled ima za cilj otkriti bilo koju zaraznu bolest navedenu u Dijelu II Dodatka IV Pravilnika o uvjetima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te sprječavanju i suzbijanju određenih bolesti akvatičnih životinja² (bolesti s popisa).

Ukoliko rezultat navedene pretrage ukazuje na sumnju na prisutnost takve bolesti, životinje akvakulture iz uzgajališta ili područja za uzgoj mekušaca moraju biti podvrgnute laboratorijskim pretragama.

Detaljna pravila o mjerama koje treba poduzeti u slučaju sumnje i/ili potvrde bolesti s popisa, navedena su u Poglavlju V Pravilnika o uvjetima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te sprječavanju i suzbijanju određenih bolesti akvatičnih životinja².

2.2. UZORKOVANJE I LABORATORIJSKO PRETRAŽIVANJE

Nije potrebno u svim slučajevima uzimati uzorke za laboratorijske pretrage. Kod donošenja odluke je li uzorkovanje potrebno, moraju se uzeti u obzir informacije dobivene pri provjeri evidencija koje se vode na uzgajalištu ili području za uzgoj mekušaca i pri pregledu životinja akvakulture, kao i sve druge relevantne informacije.

3. Odabir nadležnih veterinarskih inspektora, službenih veterinara ili ovlaštenih veterinara

Preglede koji su dio programa nadziranja zdravlja životinja temeljenih na procijeni rizika provode nadležni veterinarski inspektori, službeni veterinari ili ovlašteni veterinari.

4. Učestalost pregleda

U Dijelu B Dodatka III Pravilnika o uvjetima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te sprječavanju i suzbijanju određenih bolesti akvatičnih životinja² je određena preporučena učestalost inspekcijskih pregleda u uzgajalištima i područjima za uzgoj mekušaca. Ovu učestalost određuju dva čimbenika:

(a) zdravstveni status zemlje, zone ili kompartmenta u odnosu na neegzotične bolesti navedene u Dijelu II Dodatka IV te Pravilnika o uvjetima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te sprječavanju i suzbijanju određenih bolesti akvatičnih životinja² (neegzotične bolesti s popisa);

(b) razina rizika u uzgajalištu ili području za uzgoj mekušaca u odnosu na prijenos i širenje bolesti.

5. Zdravstveni status uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca

U Dijelu B Dodatka III Pravilnika o uvjetima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te sprječavanju i suzbijanju određenih bolesti akvatičnih životinja² određene su razlike između slijedećih kategorija zdravstvenog statusa:

Kategorija I

(a) Proglašeno slobodnim od bolesti u skladu s člankom 49. stavkom 1. točkama (a) ili (b) ili u skladu s člankom 50. stavkom 1. točkama (a) ili (b) Pravilnika o uvjetima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te sprječavanju i suzbijanju određenih bolesti akvatičnih životinja². Takav status je određen činjenicom da:

– niti jedna vrsta prijemljiva na predmetnu bolest/bolesti nije prisutna u zemlji, zoni ili kompartmentu, ili ako je primjereno vodenim resursima zemlje, zone ili kompartmenta; ili

– uzročnik ne može preživjeti u zemlji, zoni ili kompartmentu ili ako je primjereno izvoru vode zemlje, zone ili kompartmenta.

(b) Proglašeno slobodnim od bolesti u skladu s člankom 49. stavkom 1. točkom (c) ili člankom 50. stavkom 1. točkom (c) Pravilnika o uvjetima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te sprječavanju i suzbijanju određenih bolesti akvatičnih životinja². Takav status je određen ciljanim nadziranjem u skladu s uvjetima iz Dijela II Dodatka V Pravilnika o uvjetima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te sprječavanju i suzbijanju određenih bolesti akvatičnih životinja².

Kategorija II

Nije proglašeno slobodnim od bolesti, ali je obuhvaćeno programom nadziranja odobrenim u skladu s člankom 44. stavkom 1. Pravilnika o uvjetima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te sprječavanju i suzbijanju određenih bolesti akvatičnih životinja².

Kategorija III

Nije poznato da je zaraženo, niti je obuhvaćeno programom nadziranja za postizanje statusa područja slobodnog od bolesti.

Kategorija IV

Poznato da je zaraženo, ali je obuhvaćeno programom iskorjenjivanja bolesti odobrenim u skladu s člankom 44. stavkom 2. Pravilnika o uvjetima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te sprječavanju i suzbijanju određenih bolesti akvatičnih životinja².

Kategorija V

Poznato da je zaraženo. Podliježe minimalnim kontrolnim mjerama koje su predviđene Poglavljem V. Pravilnika o uvjetima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te sprječavanju i suzbijanju određenih bolesti akvatičnih životinja².

Po potrebi se inspekcijski pregledi, koji se provode u okviru programa nadziranja zdravlja životinja temeljenih na procjeni rizika, kombiniraju s:

(a) inspekcijskim pregledima koji se provode u okviru programa nadziranja ili iskorjenjivanja u skladu s Pravilnikom o uvjetima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te sprječavanju i suzbijanju određenih bolesti akvatičnih životinja² (za zone ili kompartmente iz kategorija II ili IV);

(b) bilo kojim nadziranjem koji se provodi radi zadržavanja statusa slobodnog od bolesti (za zone ili kompartmente iz kategorije I koje su proglašene slobodnim od bolesti u skladu s člankom 49. stavkom 1. točkama (a) ili (b) ili u skladu s člankom 50. stavkom 1. točkama (a) ili (b) Pravilnika o uvjetima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te sprječavanju i suzbijanju određenih bolesti akvatičnih životinja²;

(c) bilo kojim nadziranjem koji se provodi kao dio mjera kontrole u skladu s Poglavljem V Pravilnika o uvjetima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te sprječavanju i suzbijanju određenih bolesti akvatičnih životinja² (za zone ili kompartmente iz kategorije V):

Pri izradi programa nadziranja zdravlja životinja temeljenih na procjeni rizika, mora se u obzir uzeti sljedeće:

(a) za uzgajališta ili područja uzgoja mekušaca koja se nalaze u područjima čiji zdravstveni status spada u kategorije II i IV, učestalost inspekcijskih pregleda koje zahtijevaju programi nadziranja ili iskorjenjivanja odobreni u skladu s Pravilnikom o uvjetima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te sprječavanju i suzbijanju

određenih bolesti akvatičnih životinja² je veća od učestalosti preporučene u Dijelu B Dodatka III navedenog Pravilnika; stoga nije potrebno donositi posebne zahtjeve u vezi učestalosti inspekcijskih pregleda za uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca koja se nalaze na područjima uključenim u takve programe;

(b) posebni zahtjevi o učestalosti inspekcijskih pregleda u okviru programa nadziranja zdravlja životinja temeljenih na procjeni rizika, mogu se tražiti za uzgajališta ili područja za uzgoj mekušaca koja se nalaze na područjima zdravstvenog statusa kategorija I, III i V, ovisno o posebnim okolnostima i nacionalnim mjerama;

(c) potrebno je uzeti u obzir činjenicu da uzgajališta ili područja za uzgoj mekušaca mogu imati različiti zdravstveni status u odnosu na različite bolesti; ovo može vrijediti za uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca u kojima su prisutne vrste prijemljive na jednu ili više neegzotičnih bolesti s popisa[3].

6. Određivanje razine rizika na uzgajalištima i područjima za uzgoj mekušaca

6.1. UVOD

Razina rizika u uzgajalištima i područjima za uzgoj mekušaca je različita, ne samo između područja različitog zdravstvenog statusa već i unutar područja istog zdravstvenog statusa[4]

Odsjek 6.2. ovog Dodatka daje upute o čimbenicima rizika koji se moraju uzeti u obzir kod određivanja razine rizika za uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca.

Odsjek 6.3 ovog Dodatka određuje model koji se može koristiti za klasifikaciju uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca kao područja visoke, srednje ili niske razine rizika. Za određivanje razine rizika uzgajališta ili područja za uzgoj mekušaca, mogu se koristiti i drugi modeli ukoliko su takvi uzorci primjereniji u danoj situaciji.

Ove smjernice ne daju informacije o načinu kako se treba primijeniti model iz Odsjeka 6.3. ovog Dodatka.

Nadležno tijelo može:

(a) primijeniti taj model na svako pojedinačno uzgajalište i područje za uzgoj mekušaca za određivanje pojedinačne razine rizika; ili

(b) koristiti model za katalogiziranje različitih vrsta uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca na svom području i, na toj podlozi odrediti koje kategorije uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca se mogu smatrati da imaju nisku, srednju ili visoku razinu rizika.

6.2. ČIMBENICI RIZIKA

Širok raspon čimbenika je relevantan pri određivanju razine rizika uzgajališta ili područja za uzgoj mekušaca. Takvi čimbenici mogu uključivati, ali ne isključivo, sljedeće:

(a) izravno širenje bolesti vodom;

(b) kretanje životinja akvakulture;

- (c) vrstu proizvodnje;
- (d) vrste životinja akvakulture koje se drže;
- (e) sustav biološke sigurnosti, uključujući stručnu osposobljenost osoblja i usavršavanje;
- (f) gustoću uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca i objekte za preradu na području oko predmetnog uzgajališta ili područja za uzgoj mekušaca;
- (g) blizinu uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca, koja imaju niži zdravstveni status od predmetnog uzgajališta ili područja za uzgoj mekušaca;
- (h) rezultate zdravstvenog statusa predmetnog uzgajališta ili područja za uzgoj mekušaca i drugih uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca koja se nalaze na tom području;
- (i) prisutnost uzročnika bolesti kod slobodnoživućih akvatičnih životinja na području oko uzgajališta ili područja za uzgoj mekušaca;
- (j) rizik ljudskog faktora u blizini uzgajališta ili područja za uzgoj mekušaca [\[5\]](#);
- (k) grabežljivce ili ptice koje imaju pristup uzgajalištu ili području za uzgoj mekušaca.

Korištenje složenog sustava procjene razine rizika u uzgajalištima i područjima za uzgoj mekušaca, uzimajući u obzir sve relevantne čimbenike rizika, može omogućiti preciznu klasifikaciju uzgajališta ili područja za uzgoj mekušaca u skladu s njihovom razinom rizika. Međutim takav sustav može uzeti dosta vremena i biti skup. Nadalje, razmatranje različitih čimbenika radi procjene cjelokupnog rizika je kompleksan postupak.

S obzirom na poteškoće korištenja složenog sustava za klasifikaciju uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca u skladu s njihovom razinom rizika, u većini slučajeva primjereno je usredotočiti se na slijedeće čimbenike rizika:

- (a) izravno širenje bolesti vodom i s obzirom na geografsku blizinu uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca;
- (b) kretanja životinja akvakulture.

Ova dva čimbenika rizika su relevantna bez obzira na vrstu proizvodnje, vrstu akvatičnih životinja koje se drže u uzgajalištu ili područje za uzgoj mekušaca i bolest o kojoj je riječ.

6.3. MODEL ZA ODREĐIVANJE RAZINE RIZIKA U UZGAJALIŠTIMA I PODRUČJIMA ZA UZGOJ MEKUŠACA

Ovaj model za određivanje razine rizika (visok/srednji/nizak) u uzgajalištima ili područjima za uzgoj mekušaca sadrži tri koraka:

Korak I.: Procjena vjerojatnosti prijenosa bolesti u uzgajalištu ili području za uzgoj mekušaca;

Korak II.: Procjena vjerojatnosti širenja bolesti iz uzgajališta ili područja za uzgoj mekušaca

Korak III.: Kombiniranje procjena razine rizika koji rezultiraju iz koraka I i II.

Korak I.

Procjena vjerojatnosti prijenosa bolesti u uzgajalištu ili području za uzgoj mekušaca

Vjerojatnost prijenosa bolesti vodom i zbog geografske blizine uzgajališta ili područja za uzgoj mekušaca	Vjerojatnost prijenosa bolesti kretanjem životinja akvakulture	Razina rizika
Visoka	Visoka	Visoka
Visoka	Niska	Srednja
Niska	Visoka	Srednja
Niska	Niska	Niska

Korak II.

Procjena vjerojatnosti širenja bolesti u uzgajalištu ili području za uzgoj mekušaca

Vjerojatnost širenja bolesti vodom i zbog geografske blizine uzgajališta ili područja za uzgoj mekušaca	Vjerojatnost širenja bolesti kretanjem životinja akvakulture	Razina rizika
Visoka	Visoka	Visoka
Visoka	Niska	Srednja
Niska	Visoka	Srednja
Niska	Niska	Niska

Korak III.

Kombiniranje procjena rizika koji rezultiraju iz koraka I i II

Korak I. Vjerojatnost unosa bolesti

Visoka
Srednja
Niska

S	V	V
N	S	V
N	N	S

Korak II. Vjerojatnost širenja bolesti

6.4. RAZINA RIZIKA ZA UZGAJALIŠTA I PODRUČJA ZA UZGOJ MEKUŠACA KOJA SPADAJU U KATEGORIJU I. U POGLEDU ZDRAVSTVENOG STATUSA

Uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca u kojima se ne uzgajaju vrste prijemljive na bilo koju od neegzotičnih bolesti s popisa, ili kad se zna da uzročnik bolesti o kojem je riječ ne

može preživjeti u zemlji, zoni ili kompartmentu i kad je primjereno njenim vodenim resursima mogu se smatrati u skladu s Dijelom B Dodatkom III Pravilnika o uvjetima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te sprječavanju i suzbijanju određenih bolesti akvatičnih životinja² kao uzgajališta i područja niskog rizika. Stoga, načelno nije potrebno u okviru programa nadziranja zdravlja životinja temeljenih na procjeni rizika uključiti različite učestalosti inspekcijskih pregleda.

Međutim, navedena uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca mogu imati različite razine rizika u pogledu prijenosa i širenja neegzotičnih bolesti s popisa ili osobito opasnih zaraznih bolesti. Zemlje mogu stoga klasificirati ona uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca u skladu s njihovom razinom rizika te na taj način razlikovati njihovu razinu nadzora i pregleda. Na taj način, zemlje mogu ujedno uzeti u obzir potrebu optimiziranja korištenja resursa.

6.5. PROCJENA VJEROJATNOSTI PRIJENOSA I ŠIRENJA BOLESTI PUTEM VODE I ZBOG GEOGRAFSKE BLIZINE UZGAJALIŠTA I PODRUČJA ZA UZGOJ MEKUŠACA

6.5.1. Uvod

Uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca imaju nizak rizik prijenosa i širenja bolesti ukoliko se za izvor i ispuštavanje vode, ili vodeni okoliš u kojem se uzgajalište ili područje za uzgoj mekušaca nalazi može smatrati da pruža određenu razinu zaštite od uvođenja i širenja uzročnika bolesti. Rizik prijenosa i širenja bolesti na uzgajalište ili s uzgajališta ili na područje za uzgoj mekušaca putem vode i zbog geografske blizine uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca značajno se razlikuje^[6].

Model iz Odsjeka 6.3 ovog Dodatka pravi samo razliku između visoke i niske vjerojatnosti za širenje bolesti vodom i zbog geografske blizine uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca.

Ovaj Odsjek navodi primjere situacija za koje se može smatrati da predstavljaju nisku vjerojatnost za prijenos i širenje bolesti vodom i zbog geografske blizine uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca.

Popis primjera iz ovog Odsjeka ne uključuje sve moguće slučajeve. Zato se ne smije zaključiti da uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca koja nisu uključena u ove primjere predstavljaju visoku vjerojatnost prijenosa ili širenja bolesti.

6.5.2. *Primjeri niskog rizika za prijenos bolesti vodom i zbog geografske blizine uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca:*

- (a) uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca opskrbljuju se vodom iz zdenca ili izvora;
- (b) uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca opskrbljuju se vodom koja je dezinficirana ili tretirana kako bi se spriječio unos uzročnika bolesti;
- (c) uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca opskrbljuju se vodom iz bilo kojih drugih izvora koji:
  - nisu spojeni s uzgajalištima ili područjima za uzgoj mekušaca ili objektima za preradu koji uzgajaju ili prerađuju vrste prijemljive na iste bolesti kao vrste koje se drže u predmetnom uzgajalištu ili na području za uzgoj mekušaca;

– ne sadrže slobodnoživuće akvatične životinje prijemljivih vrsta;

(d) kopneni vodeni bazeni, uključujući ribnjake i jezera, koji su izolirani od drugih vodenih izvora; u određivanju može li se vodeni bazen smatrati izoliranim, treba uzeti u obzir sezonske promjene kao što je mogućnost kontakta s drugim vodenim izvorima poplavljanjem;

(e) obalna uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca koja su zaštićena sigurnom udaljenošću od drugih uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca i od objekata za preradu koji drže ili prerađuju vrste prijemljive na iste bolesti kao i vrste koje se drže u predmetnim uzgajalištima ili područjima za uzgoj mekušaca; pojam sigurne udaljenosti mora odrediti nadležno tijelo uzimajući u obzir čimbenike kao što je sposobnost relevantnih uzročnika bolesti da prežive u otvorenim vodama, vodenim strujama i plimnim promjenama.

6.5.3. Primjeri niskog rizika za širenje bolesti vodom i zbog geografske blizine uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca:

(a) uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca nemaju ispust u prirodne tekuće vode[7];

(b) uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca koja dezinficiraju, ili na bilo koji drugi način tretiraju otpadnu vodu da spriječe širenje uzročnika bolesti;

(c) uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca koja ispuštaju svoju vodu u javnu kanalizaciju pod uvjetom da javna kanalizacija koristi oblik pročišćavanja otpadne vode; međutim, ukoliko se kanalizacijska voda otpušta u prirodnu vodu bez tretiranja, takva uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca se ne smiju smatrati uzgajalištima niske vjerojatnosti za širenje bolesti;

(d) uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca bez ispusta u vode sa životinjama akvakulture ili slobodnoživućim akvatičnim životinjama koje su prijemljive na relevantne bolesti s popisa;

(e) kopneni vodeni bazeni, uključujući ribnjake i jezera, koji su izolirani od drugih vodenih izvora; u određivanju može li se vodeni bazen smatrati izoliranim, treba uzeti u obzir sezonske promjene kao što je mogućnost kontakta s drugim vodenim izvorima poplavljanjem;

(f) obalna uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca koja su zaštićena sigurnom udaljenošću od drugih uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca na kojima se drže vrste prijemljive na iste bolesti kao i vrste koje se drže u predmetnim uzgajalištima ili područjima za uzgoj mekušaca; pojam sigurne udaljenosti mora odrediti nadležno tijelo uzimajući u obzir čimbenike kao što je sposobnost relevantnih uzročnika bolesti da prežive u otvorenim vodama, vodenim strujama i plimnim promjenama.

6.6. PROCJENA VJEROJATNOSTI PRIJENOSA I ŠIRENJA BOLESTI PUTEM KRETANJA ŽIVOTINJA AKVAKULTURE

6.6.1. Uvod

Kretanja živih životinja akvakulture u i iz uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca su vrlo važan način prenošenja bolesti.

Pri procjeni navedenog čimbenika, potrebno je ocijeniti sljedeće:

- (a) mjesto podrijetla životinja akvakulture;
- (b) broj životinja akvakulture koje se dostavljaju u uzgajalište ili područje za uzgoj mekušaca;
- (c) broj različitih dobavljača životinja akvakulture;
- (d) učestalost kretanja životinja akvakulture u i iz uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca.

Model iz Odsjeka 6.3 ovog Dodatka samo preporuča da se uzgajališta grupiraju zajedno u skladu s njihovim visokim ili niskim rizikom prijenosa i širenja bolesti kretanjem životinja akvakulture. Za potrebe tog modela, dovoljno je uzeti u obzir dovoze li se žive životinje akvakulture u uzgajalište ili ih uzgajalište dostavlja drugima (uključujući jaja), te podrijetlo ovih životinja.

Ovaj Odsjek navodi primjere situacija za koje se može smatrati da predstavljaju nizak rizik prijenosa i širenja bolesti putem kretanja životinja akvakulture.

Popis primjera iz ovog Odsjeka ne uključuje sve moguće slučajeve. Zato se ne smije zaključiti da uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca, koja nisu uključena u ove primjere predstavljaju visoki rizik prijenosa ili širenja bolesti.

6.6.2. Primjeri niske vjerojatnosti prijenosa bolesti putem dobave životinja akvakulture uzgajalištima i područjima za uzgoj mekušaca:

- (a) uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca koja proizvode jaja i mlad[8] za vlastiti uzgoj;
- (b) slučajevi kad se životinje akvakulture dobivaju samo iz zona ili kompartmenta slobodnih od bolesti. Prema važećem zakonodavstvu Europske Unije[9], za uzgajališta zdravstvenog statusa kategorija III i IV ne zahtijeva se da se životinje akvakulture moraju dobavljati iz zona ili kompartmenta slobodnih od bolesti, a činjenica da uzgajalište odabire nabavljati svoje životinje iz zona ili kompartmenta slobodnih od bolesti razlikuje to uzgajalište od drugih uzgajališta zdravstvenog statusa iste kategorije. Uzgajališta zdravstvenog statusa kategorije I smiju primiti životinje samo iz mjesta podrijetla slobodnog od bolesti. Za ta se uzgajališta zahtijeva da se životinje ili dobavljaju iz istog područja slobodnog od bolesti ili da uzgajalište ima ograničen broj dobavljača životinja akvakulture;
- (c) slučajevi kad se dobavljaju slobodnoživuće akvatične životinje, otpuštene iz karantene i namijenjene daljnjem uzgoju;
- (d) slučajevi kad se dobavljaju dezinficirana jaja; ovo je relevantno samo kad postoje znanstveni dokazi ili praktično iskustvo da dezinfekcija učinkovito smanjuje rizik prijenosa bolesti na prihvatljivu razinu u pogledu bolesti s popisa na koje su vrste u uzgajalištu ili području za uzgoj mekušaca prijemljive.

6.6.3. Primjeri niske vjerojatnosti širenja bolesti putem dobave životinja akvakulture uzgajalištima i područjima za uzgoj mekušaca:

(a) uzgajališta i područja za uzgoj mekušaca koja ne dostavljaju životinje za daljnji uzgoj, ponovni nasad ili obnovu zaliha;

(b) uzgajališta ribe koja dostavljaju samo dezinficirana jaja; ovo je relevantno samo kad postoje znanstveni dokazi ili praktično iskustvo da dezinfekcija učinkovito smanjuje rizik prijenosa bolesti na prihvatljivu razinu u pogledu egzotičnih i neegzotičnih bolesti s popisa na koje su vrste u uzgajalištu prijemljive.

[1]1 Ovim se pravilnikom preuzimaju odredbe Odluke Komisije od 20. studenog 2008. o smjernicama za programe nadzora zdravlja životinja temeljenih na procjeni rizika predviđenih Direktivom Vijeća 2006/88/EZ

[2]2 Pravilnikom su preuzete odredbe Direktive Vijeća 2006/88/EZ od 24. listopada 2006. o veterinarsko-zdravstvenim uvjetima za životinje i proizvode akvakulture, te o sprječavanju i suzbijanju određenih bolesti vodenim organizama

[3]Na primjer, uzgajalište kalifornijske pastrve može biti slobodno od infektivne anemije lososa (kategorija I), biti pod kategorijom II (pod odobrenim programom nadzora) zbog virusne hemoragijske septikemije i imati nepoznat status u pogledu infektivne hematopoetske nekroze (kategorija III).

[4]Na primjer, uzgajalište koje je proglašeno slobodnim od neegzotične bolesti s popisa, načelno predstavlja nizak rizik širenja takve bolesti. Međutim uzgajalište koje proizvodi nedorasle organizme predstavlja znatno manji rizik od uzgajališta koje kupuje sve svoje nedorasle organizme od jednog ili više različitih dobavljača.

[5]Kao što su transportne rute, pristaništa (otpadne vode), sportski ribolov.

[6]Na primjer, od pokrivenog sustava kruženja vode s vodom koja se crpi iz zdenca i gdje se otpadna voda dezinficira (vrlo nizak rizik), do morskog kaveza s velikim brojem uzgajališta u njegovoj blizini (vrlo visoki rizik).

[7]Na primjer, kopnena uzgajališta koja odvedu svoju ispusnu vodu u zemlju ili polja.

[8]Ovo može bit slučaj za uzgajališta koja uzgajaju svoje vlastite zalihe ribe za reprodukciju te za područja za uzgoj mekušaca u kojima se proizvodnja temelji na prirodnom dobivanju mlađi.

[9]Nacionalno zakonodavstvo kojim se prenosi zakonodavstvo Europske unije i zakonodavstvo Europske unije koje će se primjenjivati izravno po pristupanju Republike Hrvatske u članstvo Europske Unije